

morgendagen

Fredag 2. desember 2005

En skapelsesprosess

Hvordan får man en gjeng med lærere, og andre relevante fagpersoner, til å gå fra gamle spor til å sprengre grenser i et mentalt supersonisk jagerfly på vei inn i fremtiden? Hva skal til for å flytte fokus fra kunnskapsløftet og enhetsskolen, til fremtidens løfter og morgendagens ungdomsskoler?

“Tegn ideen dere har for fremtidens ungdomsskole, og la sidemannen tolke den”
Prosessleder Urd Schjetne setter i gang en kreativ metode som skal hjelpe lærerne å få nye ideer. De 35 personene som deltar på Krystallkula, som dette

kurset heter, kommer fra pilotskolene Ugla, Sunnland, Rosenborg, Hoeggen og Huseby. Alle er de interessert i å finne nye måter å drive Norges ungdomsskoler på. Denne workshopen ledes av Mads Bruun Høy og Urd Schjetne

i regi av Oasen, NTNUs kreativitetslaboratorium.

Krystallkula har bestått av en visjonær del og en konkret del. I den visjonære delen fikk de besøk av et par spåmenn/damer som uttalte seg om hva fremtiden hadde å by på (se artiklene i del1). Deretter skulle de gjøre seg opp tanker rundt hvilke verdier den fremtidige ungdomsskolen skal ha. Disse verdiene ble manifestert i en fysisk modell.

Deltakerne hadde nå kommet til den konkrete

delen av prosessen. Etter å ha tolket sidemannens tegninger, skrev de alle ned konkrete løsninger på hvordan de store tankene skal kunne gjennomføres. Det var på tide å velge seg et pilotprosjekt! Hva skal deltakerne ta med tilbake til sine respektive skoler? Hvilket prosjekt skal de starte med allerede på mandag?

Deltakerne på Krystallkula trives med metodene og ”verktøyene” de lærer her. ”Kunne tenkt meg å tatt med denne arbeidsmetoden tilbake til skolen. Det blir

Mads Bruun Høy og Urd Schjetne

skapt utrolig mye på kort tid!” sier en av deltakerne.

Se resultatene av pilotprosjektene på de neste sidene. Artiklene er skrevet slik de vil se ut om et par år, etter at prosjektene er gjennomført.

Huseby skole: Norges mest aktive

Huseby er en aktiv skole, selv i høstmørket.

Foto:Huseby skole

Alle lærerne OPPSAGT

I går ble alle lærere ved Sunnland skole oppsagt. Rektor hadde sett seg lei på at lærerrollen hadde flere begrensninger enn muligheter. Lærerne er i harnisk

Alle stillinger ved skolen er lyst ut på nytt. Tidligere lærere oppfordres til å søke, sier rektor Ingrid Kjelsberg.

Vi har sakset fra den nye stillingsinstruksen:

- all tid skal være fleksibel. Det forutsettes at lærer er tilstede når elevene er på skolen eller i organisert læringsvirksomhet.

- innholdet i undervisningen er ikke avhengig av tid og sted.

- læreren skal i samarbeid med elevene lage læringssarenaer hvor elevene får utfordringer som fører til at de også feiler.

- Læreren skal som rollemodell:
 - være åpen for det ukjente
 - se at ingenting er umulig
 - framstå som feilbar
 - gi av seg selv

- læringsarbeidet ligger på elevens egen selverkjenning, lærerens rolle er å underbygge dette og skape ytterligere refleksjon.

Rektor Ingrid Kjelsberg uttaler at hun vil sette lærere i situasjoner hvor de må feile.

-På Sunnland ungdomsskole er det lov til å drite seg ut. Det fortjener ros. Vårt viktigste postulat framover er at vi vil ha voksne som går trygge inn i uforutsig-

Rektor Ingrid Kjelsberg

bare situasjoner.

Eimhjellen, rådgiver ved rådmannen i Trondheim kommune, uttaler at dette er det mest spennende som har skjedd innen skoleutvikling i Trondheim kommune på mange årtier.

Huseby skole har alltid vært opptatt av å aktivisere ungdommen. Denne gangen har skolen tatt et langt skritt inn i fremtiden og skapt en skole som benytter fysisk aktivitet selv i historiefagene.

Fremtidens skole

Det å oppleve teori i praksis gir en økt forståelse og en nysgjerrighet og higen etter mer kunnskap. "Elevene utfører pensumet i praksis. En historisk hendelse oppleves på kroppen og matteoppgaver er alltid knyttet opp mot virkeligheten Dette øker interessen for fagene, letter læringen og gir en enorm energi på skolen. Elevene gleder seg til undervisningen og gjennomsnittresultatene har steget betraktelig," sier Skjetlein. "Elevenes opplevelse og forståelse av pensum er i sentrum, vi føler at vi har klart å skape noe virkelig bra her."

Huseby skole mente fysisk aktivitet ville bedre elevenes mestring og stimulere til videre læring. Nå er Huseby skole en foregangsskole innen utdanning av norske ungdommer.

Vi ønsker å skape en skole som virkelig setter elevens mestringsfølelse i høysetet. I den teknologiske hverdagen vi lever i, er ungdommene alt for lite aktive. Kanskje opplever mange en slags mestring foran en PC eller PlayStation, men det kan ikke sammenlignes med den opplevelsen det er å bruke kroppen til det den faktisk er utviklet til, nemlig fysisk aktivitet.

En lang prosess

Skolens administrasjon har vært gjennom lange utviklingsprosesser og fagdiskusjoner for å tilpasse den nye fagplanen og få alle ansatte med på de nye planene. Nå er vi alle på samme lag og arbeidsmiljøet har aldri vært bedre, sier rektor Gunnveig Skjetlein.

Morgendagens SITAT

"Den mest spennende dagen i mitt liv, var ikke den dagen min datter ble født.

Det var den dagen jeg sto der med seksåringen min på første skoledag, og lurte på hvilken lærer hun fikk.

Så viktig er læreren for meg"

En festival av de sjeldne!

De som besøkte MotivatorFestivalen ved Hoeggen skole i helga, vet at en lignende festival må du lete lenge etter. 35.000 besøkende på tre dager, er ny norsk rekord for en norsk festival. Det mest utrolige er at denne festivalen kun er arrangert av elever ved Hoeggen ungdomsskole. Kom ikke å si at det ikke finnes tak i ungdommen!

Det spiller ingen rolle hva du liker best. Fotball eller Madrugada, Teatersport eller kunstutstilling. Motivatorfestivalen er faktisk en festival for alle! Hvordan de ca 400 elever og ansatte ved Hoeggen ungdomsskole har klart å dra i havn ett så knirkefritt arrangement, kan vi spørre gudene om, men moro var det.

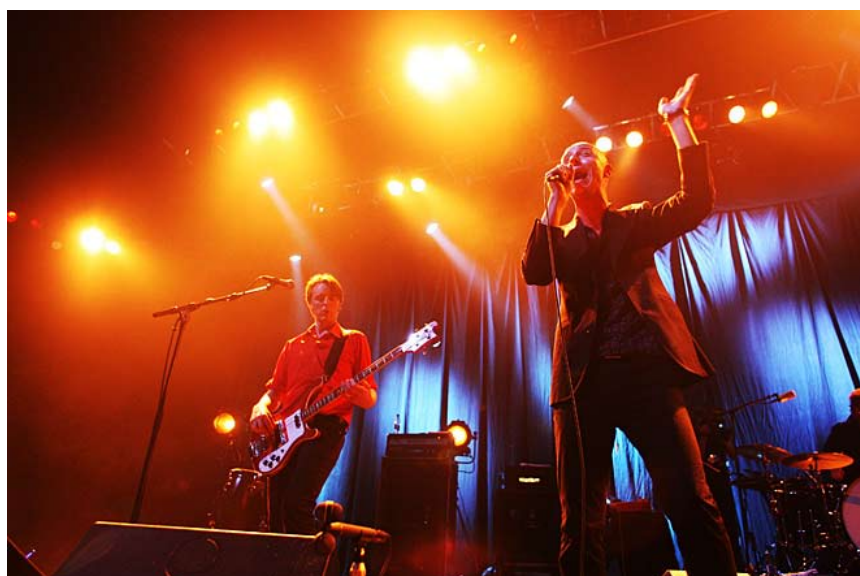
Voldsomt engasjement

”Vi er ikke overasket i det hele tatt”, sier kulturombud og pressetalskvinne Kristin Heglum. ”Det finnes utrolig mye ressurser i ungdom-

mene i dagens samfunn, man må bare finne måter å skape engasjement på. Det har vi tydeligvis klart med Motivatorfestivalen.” Elevene får muligheten til å komme i kontakt med næringslivet og være med å skaffe samarbeidspartnere og sponsorer. Totalt klarte elevene alene å skaffe 2,3 millioner kroner.

Gjør mer lekser

Vi startet med ønske om å skape en motivator for elevene, slik at de syntes læring var spennende, selv i ”kjedelige” fag som historie og matte. Etter å ha trukket

Madrugada spilte for fulle hus på HoeggenFestivalen

Foto: Eirik Helland Urke

inn festivalforberedelser i alle fagene, leser de mer lekser enn noen gang, og forstår virkelig hensikten med det de leser. De har mulighet til å se resultater av det arbeidet de legger ned i mye større grad enn hva de gjorde før. Derfor

gjør de ikke lenger lekser for lærerne, men for seg selv og omgivelsene.

Norges største festival

Hoeggen ungdomsskole har brukt to år på å gjennomføre dette pilotprosjektet, og gleder seg til å se hvordan

festivalen blir til neste år. ”Dette skal bli Norges største og mest omfattende festival. Og det beste av alt, hele festivalen er blitt til kun ved hjelp av ungdom mellom 12 og 16 år!”

Rosenborg tar tiden tilbake

”Less is more” mener lærerne på Rosenborg ungdomsskole. Det er ikke om å gjøre å suse igjennom hele pensum. Det viktigste er å få elevene til å kunne gå i dybden på det de interesserer seg for, og ha tid til å la stoffet modne. Det er slik vi skaper trygge og reflekterte elever.

Inkubasjonstid

Elevene skal selvsagt gjennom hele pensum, men det er ikke nødvendig at alle kan alt like godt. Slik har det for så vidt aldri vært, men i enhetsskolen forsøkte vi å utdanne alle elevene helt likt. Nå oppnår

vi engasjerte studenter som får en mye mer tilpasset utdannelse. Det pensumet som ikke faller enkelt for eleven blir presset igjennom som før, eleven får mer luft og klarer dermed lettere skape en forståelse gjennom

modning. Paradoksalt nok kan vi si at elevene har mindre press fra lærerne, men oppnår allikevel større forståelse for hele pensum. Vi kaller det inkubasjonstid. Rektor ved Rosenborg skole er meget engasjert når hun

Rosenborg skole har tatt tiden til hjelp i undervisningen

forklarer det banebrytende ”less is more” konseptet. Elevene får ta mer kontroll over sin egen tid, og fordype seg i ting som interesserer dem.

Mye motstand

Lærere og administrasjon ved Rosenborg skole har måttet tåle mye motstand i tiden som har gått. ”Det har ikke vært noen enkel prosess å legge om hele

undervisningsstrukturen. Vi har fått kraftige protester fra foreldre og til dels lærerstaben. Ikke alle hadde troen på å gi elevene mer tid til modning. Men vi ser nå at det var et riktig valg. Elevene stortrives og tar til seg kunnskap på et mye høyere plan enn før.

Det nye Norge blir skapt AV UGLA

Det finnes utrolig mye kunnskap, ressurser og engasjement i skoleungdom. Ugla ungdomsskole har funnet en måte å gi dem utløp for all denne energien. Og det beste av alt; det skjer i skoletiden.

Det siste året har Ugla skole bygget musikkverksted, digitalt verksted, en stor formgivingslab og et kreativt rom. Det kreative rommet brukes til idéutvikling og andre kreative prosesser.

Ugla har investert i topp utstyr

Vi ønsker å vise elevene at det er mulig å bruke den teoretiske kunnskapen til å lage noe håndfast. Det er tross alt dagens ungdomsskoleelever som skal stå for morgendagens verdiskaping.

“Det er utrolig moro å kunne gå på verkstedene og

spille inn CD eller mekke en moped. Vi går verken musikklinje eller maskin og mekk, men det betyr ikke at vi ikke får til å lage noe.” sier elevrådsleder ved Ugla ungdomsskole, som trives meget godt med den nye satsingen.

Alle livets faser samtidig

I 2020 vil vi være litt student, litt arbeidstaker og litt pensjonist; alt på samme tid.

Om femten år vil det være slutt på livsfasene slik vi kjenner dem i dag. Vi begynner allerede nå å innse hvor bortkastet det er å la de over 67 år og ungdommene under 25 utebli fra verdiskapingen i Norge. I fremtiden vil alle utdanne seg litt hele tiden. Dette vil være helt nødvendig for å

Videooverføring fra Stavanger gir spådommer om fremtiden

kunne henge med på den raske utviklingen. Vi vil på denne måten få en helhetlig innsikt for å generere nye ideer, og kommer til å skape nye produkter og tjenester, som kan produseres på

anbud i utlandet. Ettersom vi skaper verdier hele livet, vil vi også kunne ta mer fri, og leve et roligere liv.

Krystallkula i bilder

